

Превод от английски език

Алтернативна медицина

Акупунктура за облекчаване на болката при муковисцидоза

Емили Скот MCSP¹
Главен физиотерапевт за муковисцидоза
Кардиоторакален Център
Ливърпул, Великобритания

Акупунктурата е лечение, при което се вкарват тънки игли в определени точки от тялото. Тези точки се наричат различно, в зависимост от обучението на лицето, което провежда лечението: точки на активиране, акупунктурни точки, точки “а ши” или възпалени места. Акупунктурата е относително нова в западната медицина, където е класифицирана като допълнителна терапия, но се използва от много векове в традиционната китайска медицина (ТКМ).

Има две “школи” според начина, по който обясняват лечението. От западна гледна точка се счита, че забодените игли изпращат сигнали до мозъка по нервната система: мозъкът освобождава химични вещества (ендорфини) в кръвообращението, които блокират усещането за болка, като така дават трайно облекчение. В западната акупунктура много точки на активиране изглеждат са разположени по енергийните канали известни като меридиани в ТКМ. Последните са наречени на органи в тялото (сърце, бял дроб, черен дроб, жлъчен мехур и др.). Меридианите минават из цялото тяло и не са свързани с областта на конкретния орган; например акупунктуристът може да използва меридиана на пикочния мехур, като забодва игли в гърба за облекчаване на болка.

Тъй като западният подход към медицината е повече да изследва и лекува определени симптоми, отколкото да работи за поддържане и балансиране на здравето, западното обяснение на действието на акупунктурата е общоприето и все повече се използва в здравеопазването в Обединеното кралство. Физиотерапевтите са онази група професионалисти в здравеопазването, които с най-голяма численост са възприели ролята и използват акупунктура, за да лекуват различни симптоми и състояния.

В традиционната китайска медицина акупунктурата помага за балансиране на енергията в тялото чрез освобождаване или стимулиране на енергията чрез убеждения. Цялата философия на ТКМ е създаването и поддържането на баланс в организма с цел предотвратяване на болести и наранявания в резултат на дисбаланс на енергията.

¹ Член на лицензираното дружество по физиотерапия (Member of the Chartered Society of Physiotherapy)

Изследванията (виж библиографията) са показали, че акупунктурата има благоприятен ефект при лекуването на симптоми, свързани с дихателната система, като болка, задух, гадене и тревожност, които всички може да се изпитват от пациенти с муковисцидоза остро при изостряне на състоянието им или по-продължително като част от хроничното им заболяване. Такива симптоми могат пряко да повлияят способността на пациентите активно да участват и извлекат полза от аерозолно лечение, физиотерапия и упражнения и така да допринесат за влошаване на конкретни симптоми или на цялостното им състояние.

В нашето отделение по муковисцидоза беше забелязано, че известен брой пациенти се оплакваша от боли в гърба, които чрез физиотерапевтичен преглед бяха определени като болки от мускулно естество. Това влияеше на участието им в лечебни процедури, чрез ограничаване на желанието и възможностите им да кашлят. Адаптирането на процедурите с цел намаляване на честотата на кашляне помагаше, но пациентите продължаваха да се оплакват и не искаха да участват в лечението. В резултат тези пациенти пропускаха назначената им физиотерапевтична интервенция за прочистване на гръдния кош – основна част от лечебния план, когато са приети с инфекция в гръдния кош. Явно беше, че е необходим ефикасен болкоуспокоителен лечебен план, и за тази цел се спряхме на акупунктурата.

От септември 2006 г. до януари 2007 г. на всеки пациент с муковисцидоза, който биваше приет с инфекция в гръдния кош и който се оплакваше от болки, беше предлагана като част от лечебния план акупунктура. Лечението се прилагаше от Главен физиотерапевт (Емили Скот), със следдипломна квалификация по акупунктура и член на Асоциацията по акупунктура на правоспособните физиотерапевти (ААСР). След обяснение и обсъждане на техниката на акупунктура от пациента беше получено официално съгласие за лечението. Обяснението за акупунктурата включваше:

- 1) Техниката
- 2) Как действа
- 3) Възможни усещания
- 4) Продължителност на лечението
- 5) Възможни странични действия и рискове.

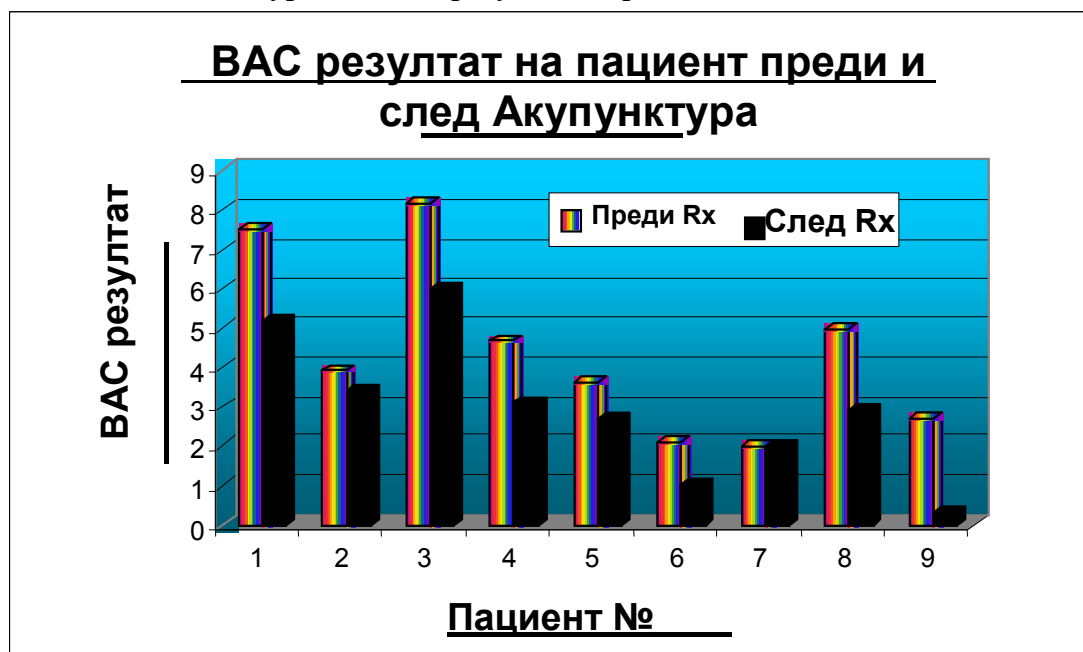
След информираното съгласие бяха определени индивидуални акупунктурни точки за всеки пациент в зависимост от симптомите им.

Нивата на болката бяха измервани преди и след лечението посредством 10 см. визуална аналогова скала (ВАС), с “въобще никаква болка” от единия край и “най-непоносимата болка, която можете да си представите” на другия край. Пациентите трябваше да поставят отметка на тази линия съответно на болката, която чувстват преди и след лечението.

Данни за пациента, дата и време на лечението, точките на въздействие, продължителност на лечението, вредни ефекти и данните за болка преди и след лечението бяха съхранени в база данни.

На дванадесет пациенти беше предложена акупунктура за лекуване на болки в гърба или врата при приемането. Трима (25%) отказаха, изтъквайки като причина страха от игли.

Фигура 1 – ВАС резултати преди и след лечението

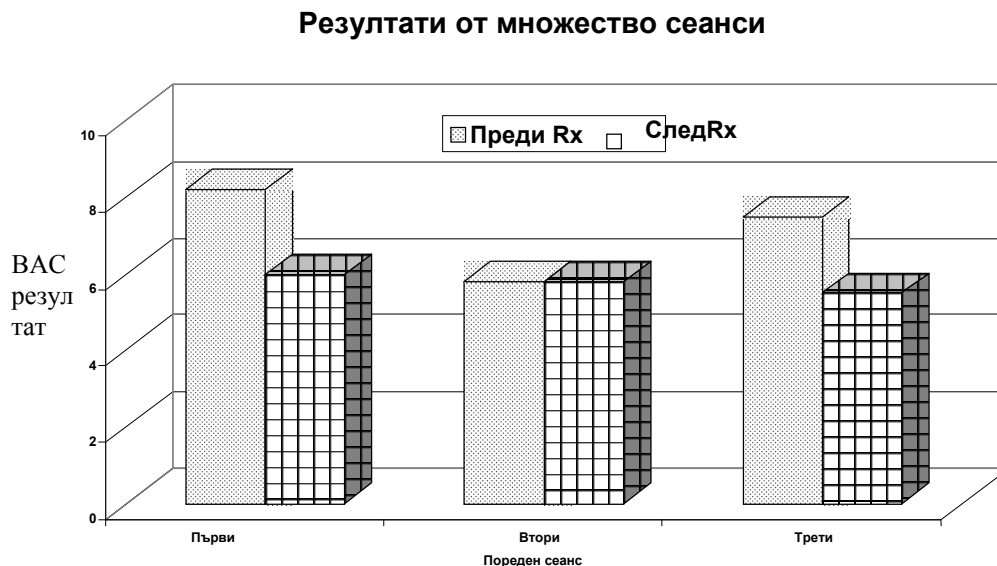

Пациент	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Преди Rx	7.5	3.9	8.2	4.7	3.6	2.1	2	5	2.7
След Rx	5.2	3.4	6	3.1	2.7	1	2	2.9	0.3

Осем пациенти получиха един лечебен сеанс по време на престоя си: всички те докладваха голямо подобрене на симптомите. Един пациент, който беше приет за продължителен период, получи три сеанса.

Установени бяха значителни подобрения на болката след лечението (среден резултат за болката преди лечение 4.41 (диапазон 2.0 – 8.2), среден резултат за болката след лечението 2.95 (диапазон 0.3 – 6.0); $p < 0.001$). Въпреки че един пациент нямаше промяна в нивото на болката, всички съобщаваха за повишено чувство за благосъстояние след лечението. Не бяха съобщени никакви нежелани явления или реакции от прилагането на акупунктурата, което показва, че това е ефективен, безопасен, практичен и нескъп метод за облекчаване на болката при остри усложнения, свързани с гръдния кош.

Фигура 2 – Графика, представяща ефекта от повече на брой лечебни сеанса върху ВАС резултата.

	Първи Rx	Втори Rx	Трети Rx
Преди Rx	8.2	5.8	7.5
След Rx	6	5.8	5.5

Неочаквана констатация в това изследване беше, че пациентите също съобщаваха за усещане за благосъстояние и повишена релаксация след лечението. Следва да се отбележи, че акупунктурата вече се използва широко при палиативни грижи за онкоболни и се смята, че има голям ефект върху нивата на болка, тревожност и релаксация. Тъй като крайната фаза на муковисцидоза е по-малко изяснена, палиативните грижи често се ръководят от екипа по муковисцидоза и могат да бъдат комбинирани с активно лечение. Решението за лекуване на пациенти с муковисцидоза чисто палиативно често се взема в последните дни. В резултат е напълно възможно пациентите с муковисцидоза да пропускат техники, използвани широко на по-ранен етап в учрежденията за палиативни грижи. Тъй като пациентите с муковисцидоза нямат достъп до холистичния подход на палиативните центрове, необходимо е да им се предлагат сродни интервенции на обичайните места, където получават здравни грижи, като част от нормалните процедури за пациентите в последна фаза на муковисцидоза.

Тъй като пациентите с муковисцидоза продължават да живеят по-дълго, може да се развият проблеми, свързани с промяна на стойката, променена биомеханика и общо стареене, които да причиняват болка. Акупунктурата може да стане по-полезна като техника за амбулаторни последващи сеанси, насочена срещу продължителни

болезнени опорно-двигателни и телодържателни състояния, както и при хоспитализации поради остри състояния.

Други обичайни приложения на акупунктурата включват лечението на тревожност, гадене и синусит, които са все симптоми вероятни при пациентите с муковисцидоза и изискват адекватно управление, за да се гарантира предоставянето на ефикасни грижи.

В резюме, изследванията сочат, че акупунктурата е полезна за намаляване на сериозна болка при пациентите с муковисцидоза, подложени на лечение на усложнения, свързани с гръдния кош. Тя може да има и по-широк диапазон на приложение при муковисцидоза срещу проблеми като синусит, тревожност или гадене, както и за повишаване на чувството на благосъстояние и релаксация; трябва обаче да се прилага от подходящо обучен професионалист и е нужно да се проведат по-нататъшни изследвания.

1. Berman BM, Lao L, Langenberg P, Lee WL, Gilpin AMK, Hochberg MC (2004), Effectiveness of Acupuncture as Adjunctive Therapy in Osteoarthritis of the Knee: A Randomised Controlled Trial. Annals of Internal Medicine, Vol 141, No 12, pgs 901-10.
2. Carlsson Christer PO, Sjolund Bengt H (2001), Acupuncture for Chronic Low Back Pain: A Randomised Placebo-Controlled Study with Long Term Follow Up. Clinical Journal of Pain, Vol 17, No 4, pgs 296-305.
3. Haslam R (2001), A Comparison of Acupuncture with Advice and Exercises on the Symptomatic Treatment of Osteoarthritis of the Hip: A Randomised Controlled Trial. Acupuncture in Medicine, vol 19, No 1, pgs 19-26.
4. Kam E, Eslick G, Campbell I (2002), An Audit of the Effectiveness of Acupuncture on Musculoskeletal Pain in Primary Health Care. Acupuncture in Medicine, Vol 20, No 1 pgs 35-8.
5. Kemper KJ, McLellan MC, Highfield ES (2004), Massage Therapy and Acupuncture for Children with Chronic Pulmonary Disease. Clinical Pulmonary Medicine, Vol 11, Issue 4, pgs 242-250.
6. Leake R, Broderick JE (1998), Treatment Efficacy of Acupuncture: A Review of the research Literature. Integrative Medicine, Vol 1, No 3, pgs 107-15.
7. Lin Y, Ly H, Golianu B (2005), Acupuncture Pain Management for Patients with Cystic Fibrosis: a pilot study. American Journal of Chinese Medicine, Vol 33, No 1, pgs 151-6.
8. Martin DP, Sletten CD, Williams BA, Berger IH (2006), Improvement in Fibromyalgia symptoms with Acupuncture: Results of a Radomised Controlled Trial. Mayo Clinic Proceedings, Vol 81, Issue 6, pgs 749-757.
9. Pan CX, Morrison RS, Ness J, Fugh Berman A, Leipzig RM (2000), Complementary and Alternative Medicine in the Management of Pain, Dyspnea and Nausea and Vomiting near the End of Life: A Systematic Review. Journal of Pain and Symptom Management, Vol 20, No 5, pgs 374-87.
10. Trinh KV, Graham N, Gross AR, Goldsmith CH, Wang E, Cameron ID, Kay T (2006), Acupuncture for Neck Disorders. The Cochrane Library, No: 4.